

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a sudcov JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobcov **1/ J. V.**, bývajúceho v L., **2/ D. V.**, bývajúcej v L., proti žalovaným **1/ I. P.**, bývajúcemu v L., **2/ A. P.**, bývajúcej v L., obom zastúpeným JUDr. R. E., advokátkou so sídlom v L., **o určenie vlastníctva a odstránenie neoprávnenej stavby**, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 17 C 67/2007, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 23. februára 2011 sp. zn. 15 Co 175/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Po zmene návrhu žaloby pripustenej súdom prvého stupňa podľa § 95 ods. 1 O.s.p. (č.l. 222 spisu), sa žalobcovia domáhali určenia, že vlastníckmi stavby – múriku o dĺžke 1,95 m, šírke 0,3 m a výške cca 1,6 m, postavenom na pozemku parc. č. CKN X. zapísanom na LV č. X. vedenom Správou katastra Lučenec pre k.ú. Lučenec a na pozemku parc. č. X. zapísanom na LV č. X. vedenom Správou katastra Lučenec pre k.ú. Lučenec, deliacim terasy rodinných domov súp. č. X. zapísaného na LV č. X. a súp. č. X., zapísaného na LV č. X.

(ďalej len „deliaci múrik“), sú žalobca 1/ v podiele $\frac{1}{2}$ -ica v pomere k celku a žalobkyňa 2/ v podiele $\frac{1}{2}$ -ica v pomere k celku. Žalobcovia sa ďalej domáhali, aby súd uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť na vlastné náklady odstrániť striešku v šírke 0,09 m, po dĺžke 3,75 m stojacu na pozemku žalovaných a presahujúcu na pozemok žalobcov, opretú o múrik deliaci terasy rodinných domov žalobcov 1/ a 2/ a žalovaných 1/ a 2/ (ďalej len „strieška“).

Okresný súd Lučenec rozsudkom z 13. apríla 2004 č.k. 17 C 67/2007-236 žalobu v časti určenia, že vlastníckmi deliaceho múrika sú žalobcovia, ako i v časti uloženia povinnosti odstrániť striešku, zamietol. Žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania 1 816,45 € a Slovenskej republike 103,22 € náhrady trov štátu. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že súd prvého stupňa žalobu v časti určenia vlastníctva deliaceho múrika zamietol z dôvodu, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem (§ 80 písm. c/ O.s.p.) na požadovanom určení vlastníctva deliaceho múrika. K otázke vlastníctva deliaceho múrika uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že základný múrik je v podielovom spoluvlastníctve tak žalobcov ako aj žalovaných, nakoľko bol postavený ako pokračovanie hlavného múru domu, je oporným múrom, na ktorom stoja terasy, celá platňa domu. Pristavaný múrik z bielych tehál (o šírke 0,15 m), ktorým bol zvýšený pôvodný múrik (o šírke 0,30 m) je podľa jeho názoru súčasťou pôvodného múrika v zmysle § 120 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože ho nemožno oddeliť od pôvodného múrika bez toho, že by došlo k jeho znehodnoteniu a ako taký je rovnako v podielovom spoluvlastníctve žalobcov a žalovaných. Zamietnutie žaloby v časti odstránenia striešky súd odôvodnil tým, že ustanovenie § 135c Občianskeho zákonníka upravuje následky zriadenia neoprávnenej stavby na cudzom pozemku, pričom žalobcovia žiadali odstrániť striešku, ktorá nemala povahu stavby spojennej so zemou pevným základom ale povahu huteľnej veci - prenosnej konštrukcie. O náhrade trov konania štátu rozhodol podľa § 148 ods. 1 O.s.p. a o náhrade trov účastníkov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 23. februára 2011 sp. zn. 15 Co 175/2000 v spojení s opravným uznesením zo 17. mája 2011 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil vo výroku, ktorým bola žaloba v časti o určenie vlastníckeho práva k deliacemu múriku zamietnutá a zmenil vo zvyšku tak, že žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť na vlastné náklady odstrániť striešku. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania a rozhodol aj o náhrade trov konania štátu. Pokiaľ ide o potvrdzujúci výrok bol zhodného názoru ako súd prvého stupňa, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem v zmysle

§ 80 písm. c/ O.s.p. na určení vlastníctva deliaceho múrika. Nesúhlasil však s názorom prvostupňového súdu v otázke vlastníctva deliaceho múrika. Doplneným dokazovaním zistil, že pôvodný deliaci múrik bol postavený právnym predchodcom žalobcov skôr ako skolaudovali svoj rodinný dom právní predchodcovia žalovaných, v dôsledku čoho zhotovením pôvodného základného múrika (o šírke 0,30 m) vlastnícke právo k nemu nadobudol originálnym spôsobom právny predchodca žalobcov, ktoré neskôr zmluvne previedol na žalobcov. Preto deliaci múrik nemôže byť v spoluvlastníctve žalobcov a žalovaných ako nesprávne uzavrel prvostupňový súd. Stotožnil sa však s jeho názorom, pokiaľ pôvodný múrik (o šírke 0,30 m) ako aj naň pristavaný múrik z bielych tehál (o šírke 0,15 m) považoval za súčasťou stavby - rodinného domu žalobcov v zmysle § 120 Občianskeho zákonníka. K odôvodneniu svojho zmeňujúceho výroku, ktorým uložil povinnosť žalovaným odstrániť časť striešky presahujúcej na pozemok žalobcov, odvolací súd uviedol, že z doplneného dokazovania dospel k právnemu záveru, že predmetná strieška je stavebnou časťou celej prístavby zastrešujúcej terasu spolu s nosnými piliermi, kotvením a.t.d. Táto prístavba (vrátane striešky) je pevne spojená so zemou, v dôsledku čoho predstavuje stavbu a táto stavba svojou malou časťou presahuje na pozemok žalobcov. Preto s poukazom na § 135c ods.1 Občianskeho zákonníka žalovaných zaviazal odstrániť časť striešky presahujúcu na pozemok žalobcov, keď odstránenie presahujúcej časti striešky nepovažoval za prísny a neprimeraný postih stavebníka prihliadnuc aj na to, že daná stavba bola realizovaná v rozpore so stavebným zákonom, pričom v prospech odstránenia presahujúcej časti striešky zohľadnil aj argument žalobcov, že táto presahujúca strieška ich ako vlastníkov pozemku obmedzuje v zamýšľaných stavebných prácach na ich pozemku. O nepriznaní náhrady trov konania žiadnemu účastníkovi súd rozhodol podľa § 224 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p. a o náhrade trov konania štátu podľa § 148 ods. 1 O.s.p.

Proti zmeňujúcemu výroku rozsudku odvolacieho sudu podali dovolanie žalovaní 1/ a 2/ a žiadali, aby dovolací súd v dovolaní napadnutej časti rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Dovolanie odôvodnili dovolacími dôvodmi podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. Namietali, že na daný prípad nie je možné aplikovať ustanovenie § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože predmetná strieška nemá povahu stavby spojenej so zemou pevným základom, pretože strieška je ukotvená o terasu vo výške cca 60 cm nad zemou len kovovými pätkami. Ďalej poukázali na to, že odvolacím súdom zvolený spôsob usporiadania vzťahov podľa § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka (odstránením presahujúcej časti striešky) nie je účelný, vhodný a tvrdenie odvolacieho súdu,

že presah striešky môže žalobcom spôsobovať problémy pri zamýšľaných stavebných prácach, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu žalovaných uviedli, že rozsudok odvolacieho súdu je v dovolaní napadnutej časti vecne správny, a preto navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu „potvrdil v časti určenia povinnosti odstrániť predmetnú časť spornej striešky a zmenil v časti určenia vlastníckeho práva k spornému múriku ako aj priznania žalobcami vyčíslených trov právneho zastúpenia ako trov konania“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému je dovolanie prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie žalovaných nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z najzávažnejších procesných väd, zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Existenciu ani tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Žalovaní v dovolaní tvrdia, že rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktoré ho viedlo k zmene rozhodnutia súdu prvého stupňa v jeho zamietajúcom výroku o nároku žalobcov na odstránenie striešky, treba považovať za správne.

Podľa § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak niekto zriadi stavbu na cudzom pozemku, hoci na to nemá právo, môže súd na návrh vlastníka pozemku rozhodnúť, že stavbu treba odstrániť na náklady toho, kto stavbu zriadil (ďalej len "vlastník stavby").

Pokiaľ by odstránenie stavby nebolo účelné, prikáže ju súd za náhradu do vlastníctva vlastníkovi pozemku, pokiaľ s tým vlastníkom pozemku súhlasí (§ 135c ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka súd môže usporiadať pomery medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby aj inak, najmä tiež zriadiť za náhradu vecné bremeno, ktoré je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe.

Konanie o vyporiadanie neoprávnenej stavby na cudzom pozemku je konaním, v ktorom z právneho predpisu (§ 135c Občianskeho zákonníka) vyplýva určitý spôsob vyporiadania vzťahov medzi účastníkmi a v ktorom súd nie je viazaný návrhmi účastníkov (§ 153 ods. 2 O.s.p.). Neoprávnenou stavbou sa rozumie stavba, ktorá bola zriadená na cudzom pozemku bez príslušného oprávnenia.

V danom prípade je nepochybné, že prístavba (ako celok), ktorou žalovaní zväčšili svoju terasu a zastrešili ju strieškou presahujúcou na susediaci pozemok žalobcov, je stavbou pevne spojenou so zemou v zmysle § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorej časť je zriadená na cudzom pozemku. Dovolací súd je zhodného názoru ako odvolací súd, že odstránenie presahujúcej bočnej časti striešky tejto stavby iba v šírke 0,09 m a dĺžke 3,75 m predstavuje najúčelnejšie vyporiadanie neoprávnenej stavby zriadenej čiastočne na cudzom pozemku. Takéto vyporiadanie totiž umožňuje ochranu primárne chráneného spoluvlastníckeho práva žalobcov ako spoluvlastníkov pozemkov, na ktorých je zriadená neoprávnená stavba, bez zásadnej ujmy na funkčných a hospodárskych vlastnostiach neoprávnenej stavby žalovaných čiastočne zriadenej na pozemkoch žalobcov. Námietky žalovaných uvedené v dovolaní, že v konaní nebolo preukázané, že presah striešky bude spôsobovať problémy v spojitosti so zamýšľanými stavebnými prácami žalobcov, dovolací súd považuje za právne irelevantné, nakoľko aj iba čiastočné zriadenie stavby na cudzom pozemku obmedzuje vlastníka pozemku vo výkone vlastníckeho práva.

Z uvedeného vyplýva, že dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nie je daný a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaných podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní (procesne) úspešným žalobcom vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovaným, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcom náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. januára 2012

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková